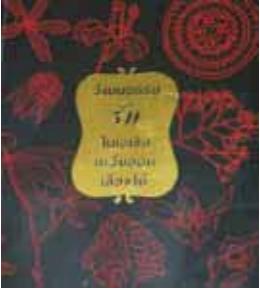


## แนะนำหนังสือ

พ.ศ บุญยมาส สินธุประมา\*

ชื่อหนังสือ : วัฒนธรรม รัก ในເອເຊີຍຕະວັນອອກເຄີຍໃຫ້  
ชื่อผู้แต่ง : บรรณาธิการ  
  
เนื้อหา พิเชษฐ์ สายพันธ์  
บรรณาธิการรูปเล่ม พรพรรณ  
ราย ໂສດາວິໄຕ  
สถานที่พิมพ์ : กรุงเทพฯ  
ໄອ. ເອສ.ພຣິນຕິ່ງເຫັສ໌ ຈຳກັດ  
ກັນຍາຍນ, ๒๕๕๗

ISBN 978-974-466-763-2

จำนวนหน้า : 137

หนังสือเรื่อง “วัฒนธรรม รัก ในເອເຊີຍຕະວັນອອກເຄີຍໃຫ້” ຈັດທຳບື້ນເພື່ອປະກອບການສັນນາທາງວິชาກາ ຂອງ ພິພິທົກລົມທີ່ຮຽນສາສົກຮ່ວມມືພະເກີຍຕີ ພ.ສ. ๒๕๕๗ ຕົວເລີນແບ່ງເປັນ ໂ ສ່ວນ ສ່ວນແຮກ ປະກອບດ້ວຍເນື້ອຫາ ບົກຄະນະທາງວິชาກາ ແລ້ວ ເສັນອີ້ນມູນຄາກສຶກສາ ຄວາມສຳຄັນຂອງຮັກ ຈາກນຸ່ມມອງທາງດ້ານພຸດຍສາສົກ ປະວິຕິສາສົກ ໂປຣານຄີ ວັດທະນາ ແລະ ສ່ວນທີ່ສອງ ປະກອບດ້ວຍຮູບປາພແລະຄຳບຣາຍ ຕ ມັກໜ້າ ໂດຍ ເສັນອົງປາພຕົວອ່າງ ເຄື່ອງຮັກ ທີ່ໄດ້ຈາກການຊຸດຄົ້ນທາງ ໂປຣານຄີ ແລະ ການທຳງານກາຄສານາຂອງນັກ ມານຸ່ມຍິທາ ຈາກໜ້າປົກໜັງສືເປັນພື້ນສືດຳ ໂປຣ ດ້ວຍກາພລາຍເສັ້ນສີແດງພັນຖືໄຟ້ໃໝ່ຮັກ ສີທອງຂັນແນ້ນ ຕັດກັບຕົວອັກຍສີດຳຂອງໜ້າທີ່ມີໆ ທີ່ມີ້ໃໝ່ຮັກ ທີ່ໃຫ້ໃຫຍ່ຕະວັນອອກເຄີຍໃຫ້ ແລ້ວ ສ່ວນທີ່ສອງ ປະກອບດ້ວຍຮູບປາພແລະຄຳບຣາຍ ຕ ມັກໜ້າ ໂດຍ ເສັນອົງປາພຕົວອ່າງ ເຄື່ອງຮັກ ທີ່ໄດ້ຈາກການຊຸດຄົ້ນທາງ ໂປຣານຄີ ແລະ ການທຳງານກາຄສານາຂອງນັກ

จำนวนນາກທັງໝອງໄທຢະແດງຕ່າງປະເທດ ຜົ່ງເປັນ  
ປະໂຍ້ນໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມຕ່ອງໄປ  
ໃນສ່ວນແຮກອອງໜັງສື ປະກອບດ້ວຍ  
ບົກຄະນະທາງວິชาກາ ແລ້ວ ເສັນອີ້ນມູນຄາກສຶກສາ ໂດຍສູງ  
ຕາມລຳດັບ ດັ່ງນີ້

๑. ບົກຄະນະທາງວິชาກາ “ນິຕີແໜ່ງຮັກໃນແຄນອຸໝາແລະ ອຸໝາອາຄແນຍ” : ນຳເສັນອົກຄະນະທາງວິชาກາ ຍາງ ຮັກ ພັນຖືໄຟ້ໃໝ່ຮັກ ທີ່ມີສຸກລູໄໝ່ ໂ ສຸກລູ ຄື່ອສຸກລົກຈິນ (Rhus) ແລະ ສຸກລົກ ໄຫຍຸ່ ໃຫຍ່ ຢ່ອຮັກລວງ (gluta) ຈຶ່ງ ກະຈາຍພັນຖືອູ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ເອເຊີຍຕະວັນອອກເຄີຍໃຫ້ ແລະ ພື້ນທີ່ເອເຊີຍຕະວັນອອກ ຜູ້ຄົນໃນກຸມົມກາດຈັກລ່າວ ໄທີ່ ສ້າງສຣຄ້ວັດທະນະ ເຄື່ອງຮັກ ແລະ ມີເຮື່ອງຮາວຂອງ ທີ່ມີ້ອ່ອເຮີຍກ “ເຄື່ອງຮັກ” ໃນພາສາຂອງຕົນແອງຕານ ທີ່ອັນດີນໃນແຕ່ລະແໜ່ງ ເຊັ່ນ ສັງຄົມແດບລຸ່ມແມ່ນ້ຳ ເຈົ້າພະຍາເຮີຍກ “ເຄື່ອງຮັກ” ໃນລ້ານນາມີຄຳເພັະທີ່ ນິຍົມໃໝ່ ເຮີຍກ “ເຄື່ອງສັກ ເຄື່ອງບິນ.” ພ່າເຮີຍກ “ຊວະໜາວາ” (shwezawa) ເປັນຕົ້ນ ນອກຈາກນີ້ໄດ້ກ່າວລ່າວສິ່ງ ຂຶ້ວ່າ ສັນນິຍູ້ານ ຄຳເຮີຍກ “ຮັກ” ທີ່ໃຫ້ໃນພາສາໄທຍອກເຕີຍ ໄກສີເຄີຍກັບຄຳເຮີຍກຍາຮັກໃນພາສາແມຣ ຕອນທ້າຍຂອງ ບົກຄະນະ ນຳເສັນອົກຄະນະທາງວິຈີ່ ທີ່ເກີ່ຍ້າຂອງ ສັນພັນທືກ ທີ່ສັງຄົມຂອງໜັກລຸ່ມຕ່າງ ຈ ຮົວມັກ້ງກິຈກຽນ ຂອງຄົນທໍາຮັກ ຕັ້ງແຕ່ກະບວນການຂອງການຫາຍາຮັກໃນ ປໍາ ການສ່າງຮັກ ການທຳເຄື່ອງຮັກ ການນຳເຄື່ອງຮັກໄປໃໝ່ ປະໂຍ້ນ ຄວາມສຳຄັນເຊີງອຳນາຈ ໂດຍຜ່ານການແສງຫາ ທຣພາກຮົມມີຄ່າໃນທີ່ອັນດີນ ເພື່ອຕ່ອງຮອງຄວາມສັນພັນທືກ ຮະຫວ່າງເມື່ອສູນຍົກຄາງ ກັບທັງເມື່ອ ປັຈຈຸບັນຈານເຄື່ອງ ຮັກໃນເອເຊີຍຕະວັນອອກເຄີຍໃຫ້ ມີການປັບປຸງແລະ

พัฒนาตัวเอง โดยการประยุกต์และพัฒนางานช่างแบบประเพณีดั้งเดิมร่วมกับงานแบบสมัยใหม่ ซึ่งมีตัวอย่างประเทศที่โดดเด่นมาก ได้แก่ ประเทศเวียดนามที่นำเทคนิคการทำเครื่องรักแบบเจริญ มาประยุกต์กับการสร้างสรรค์ศิลปะภาพวาดแบบใหม่ที่เรียกว่า ภาพวาดแบบแลคเกอร์ware เป็นต้น

๒.บทความเรื่อง “ที่มาของยางรักคิดต่อการนำไปสืบสาน งานหัตกรรมเครื่องรักในเอเชียตะวันออก” :บทความนี้กล่าวถึงที่มาของยางรัก จากสองสกุลใหญ่ และอธินายรายละเอียดพันธุ์ไม้รักชนิดต่าง ๆ อาทิ ขนาดลำต้น ใน ดอก กลีบดอก ผล ช่วงเวลาออกดอก – ติดผล การใช้ประโยชน์ คุณสมบัติของยางรัก เขตกระจายพันธุ์ไม้รักทั้งในประเทศไทย และ ต่างประเทศ โดยแสดงภาพตัวอย่างพันธุ์ไม้ แผนที่เบ็ดกระจายพันธุ์ ให้เห็นภาพรวม ได้ชัดเจน เป็นต้น

ความสำคัญอีกด้านหนึ่งของ “รัก” ได้แก่ วัฒนธรรมเครื่องรักของกลุ่มคนต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้สร้างสรรค์งานช่างฝีมือ เทคนิคการกรีดยางแบบต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งการอธินายรูปแบบการกรีดยาง การเก็บยาง การรักษาอุณหภูมิ ของชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ชาวไทยใหญ่ พม่า กะเหรี่ยง เวียดนาม เป็นต้น

นอกจากนี้ ให้ความรู้เรื่องงานหัตกรรมเครื่องรักในประเทศไทย หลักฐานทางโบราณคดีคันพนใหม่ จากถ้ำผีแม่นโลง ลงรัก อำนาจมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน” : บทความนี้ กล่าวถึงความสำคัญของคุณสมบัติและการใช้งาน จำกายางรัก การคันพนยางรักที่ปรากรูปนโลงใหม่ ในถ้ำผีแม่นโลงลงรัก ถือเป็นหลักฐานสำคัญชิ้นใหม่ของ การศึกษาทางโบราณคดีในวัฒนธรรมโลงใหม่

๓.บทความเรื่อง “ยางรักที่ปรากรูปนโลงใหม่ หลักฐานทางโบราณคดีคันพนใหม่ จากถ้ำผีแม่นโลง ลงรัก อำนาจมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน” : บทความนี้ กล่าวถึงความสำคัญของคุณสมบัติและการใช้งาน จำกายางรัก การคันพนยางรักที่ปรากรูปนโลงใหม่ ในถ้ำผีแม่นโลงลงรัก ถือเป็นหลักฐานสำคัญชิ้นใหม่ของ การศึกษาทางโบราณคดีในวัฒนธรรมโลงใหม่

เนื่องจากยัง ไม่เคยปรากฏหลักฐานในแหล่งโบราณคดี ใดมาก่อน ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลและ ข้อสันนิษฐาน ที่นำสู่การศึกษาวิจัยใน เชิงลึกต่อไป เช่น ความพิเศษของยางรัก ซึ่งเป็นสาร เหนียว อาจถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อให้โลงไม้มีความคงทน ป้องกันแมลง อาจเพื่อให้โลงไม้ประกอบปีก กันได้หนาแน่น และใช้ตกแต่งโลงไม้ให้มีความสวยงาม เป็นต้น

๔.บทความเรื่อง “ส่งส่วยด้วยรัก” :

ความสำคัญในบทความนี้ เสนอประเด็น คำว่า “ส่วย” เป็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่รัฐหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกรัฐหนึ่ง ความต้องการครอบครองทรัพยากรอย่างโดยย่างหนัก นอกจากนี้ “ส่วย” ยังเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงความจริงใจก็ต่อเมื่อหลวงในบทความได้เสนอภาพสะท้อนพัฒนาการทางสังคม การเมือง การปกครอง และ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างกลุ่มคนในล้านนา อุษา และกรุงเทพฯ ในประเด็นเกี่ยวกับการส่งส่วยด้วย “รัก” เช่น ยางรักจากล้านนาเข้าในอุษาในฐานะเป็นสินค้า อาจมีส่วนบ้างในช่วงเวลาสั้น ๆ การเข้ามาของบริษัทอินเดียตะวันออกได้เข้ามามีส่วนแบ่งยางรักโดยอุษาทำหน้าที่ส่งวัสดุดินและชื้อยางรักที่ถูกนำไปผลิตภัณฑ์กลับเข้ามา ในยุครัตนโกสินทร์ การส่งส่วยรัก ของล้านนา เป็นการแสดงความภักดีต่อกรุงเทพฯ ในขณะเดียวกัน น้ำรัก ได้นำมาใช้ทำสังต่าง ๆ เช่น เครื่องยา เพื่อส่งไปให้กับเจ้าเมืองเชียงใหม่และเจ้าเมืองต่าง ๆ ทางเหนือ ซึ่งเป็นกระบวนการผูกความสัมพันธ์แบบหนึ่งของรัฐสมัยเจริญ เป็นต้น ตอนท้ายของบทความ ได้เสนอ มุมมอง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำรักกับประเด็นอื่น ๆ เช่น เทคนิคการทำเครื่องรักของไทย การใช้น้ำรักปริมาณสูงในการสร้างวัด สร้างพระราชวังขนาดใหญ่ และน้ำรักเป็นส่วยสำคัญเป็นสินค้าผู้ขายในสมัยอุษา เป็นต้น ส่วนที่สองของหนังสือ ประกอบด้วยรูปภาพประกอบ คำบรรยาย ๓ หัวข้อ โดยนำเสนอตัวอย่างรูปภาพ

เกี่ยวกับเครื่องรักจำนวน ๑๕ ภาพ พร้อมคำอธิบาย  
เชื่อมโยงเนื้อหา หัวข้อ “โบราณวัตถุประเพทเครื่องรัก<sup>๔</sup>  
จากพม่า” เช่น ประติมากรรมรูปปั้นกุ่มพระโพธิสัตว์  
ตลอดรูปหงส์นั่งกลางปีก ไม่แกะสลักรูปปั้นกษัตริย์แบบ  
สูญจำลองย่อส่วนปราสาทพระอุปคุต บลลังก์จำลอง  
สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป วิманประดิษฐาน  
พระพุทธรูปและกลุ่มเครื่องรักหัตกรรมห้องฉันหลาຍ  
ชนิดของพุกามในปัจจุบัน เป็นต้น ในบทสุดท้ายของ  
หนังสือ ได้แสดงภาพตัวอย่างเครื่องรักในพิพิธภัณฑ์  
ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เป็นกลุ่มเครื่องรัก ที่  
เกี่ยวกับความเชื่อ และพระพุทธศาสนา ๑๙ ภาพ เช่น  
ตะกรุด แหวนพิรอด พระແພ พระอุปคุต หีบพระ<sup>๕</sup>  
ธรรม กระปุกใส่คัมภีร์ เป็นต้น เครื่องรักในกลุ่ม  
เครื่องดนตรี เครื่องใช้ทั่วไป เครื่องรักกุ่มชาติพันธุ์บัน<sup>๖</sup>  
ที่สูง รวมจำนวน ๒๕ ภาพ เช่น พิณพม่า ฆ้องเล็กลงรัก

ปิดทอง กระเบุง ขันดอก พานแวนฟ้า ถาดพม่า ปืนโต<sup>๗</sup>  
หีบผ้า ขันหมากชนิดต่าง ๆ ก่องข้าว แอ็บ แป้ม หมูก  
เป็นต้น

